

Power to the people

Nieuwsbrief – jaargang 5, nummer 3, juni/juli 2008

Olieprijs rijst de pan uit: Paniek in energieland

slimme meters

Kan de slimme meter “energieneutraal”?

SDE

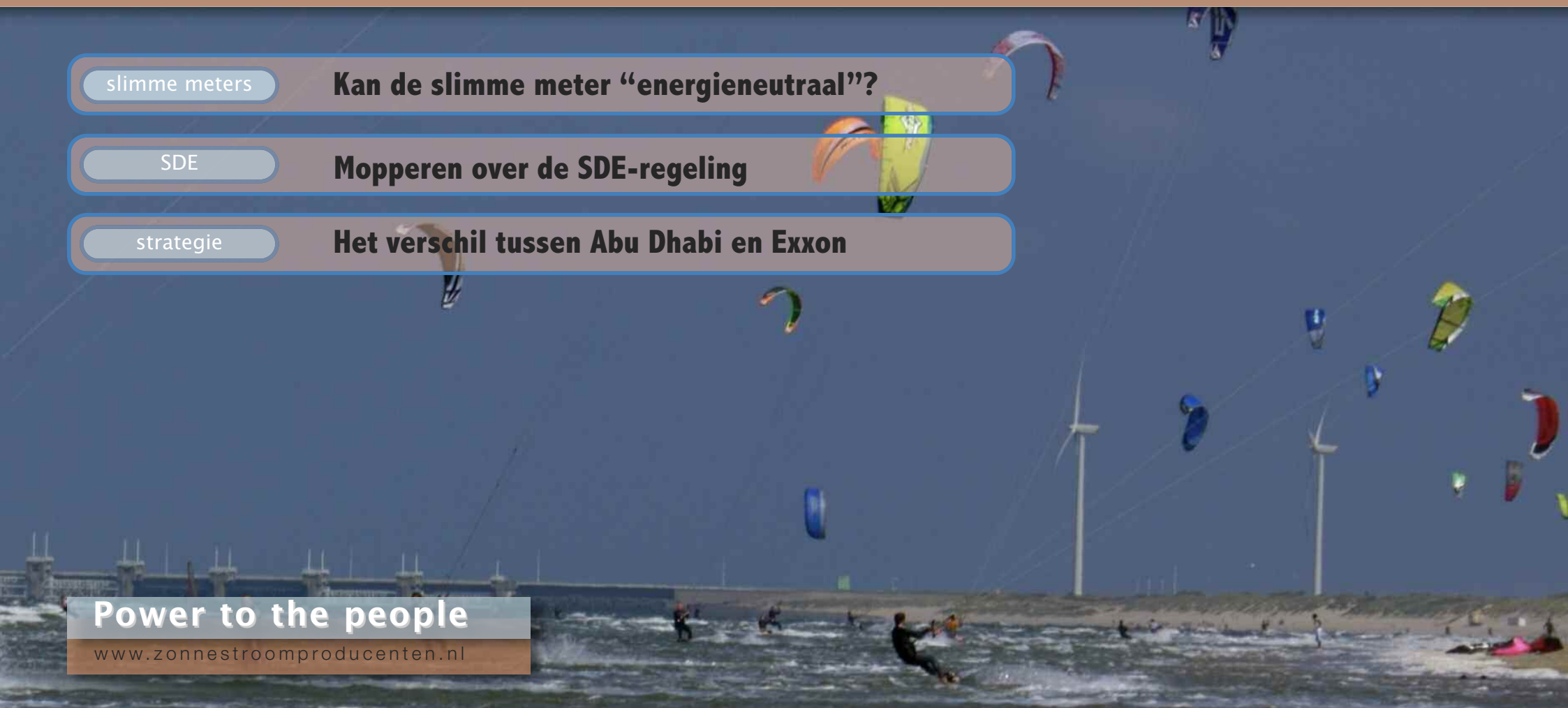
Mopperen over de SDE-regeling

strategie

Het verschil tussen Abu Dhabi en Exxon

Power to the people

www.zonnestroomproducenten.nl

Paniek in energieland

Dat er iets aan de hand is in energieland weet iedereen die met zijn autootje bij de pomp langs gaat en ziet dat de benzineprijs al wéér omhoog is. Olie doet tussen 140 en 150 dollar per vat. Dit werd een jaar geleden voor onmogelijk gehouden, en de olieprijs gaat nog steeds onstuitbaar omhoog. Ook de gelukkige autoloze is de klos, want alles wat met olie en olieproducten te maken heeft gaat mee met de prijsstijgingen: van vuilniszak tot muurverf en brood. Ook gaan we een smak meer neerleggen voor warmte en elektriciteit omdat de gasprijs bij wet is gekoppeld aan de olieprijs. Energiebedrijven zijn slim genoeg om u zelfs voor groene stroom stukken meer te laten betalen. De inflatie wakkert dus stevig aan. Nu zou onder normale omstandigheden de wet van vraag en aanbod zorgen voor meer investeringen en activiteiten van oliemaatschappijen en regeringen om meer te produceren en dus meer te verdienen. Dat is nu eenmaal de essentie van de wet van vraag en aanbod. Het aanbod gaat zodoende omhoog en de prijs gaat bij voldoende extra aanbod omlaag. Het rare van de huidige situatie is dat de hele oliesector op slot zit en dat als gevolg daarvan de prijzen voorlopig zullen blijven stijgen, althans dat is de verwachting.

In het kort:

Olielanden: OPEC-landen en landen in hun kielzog (Nederland bijvoorbeeld) verdienen op dit moment zó gigantisch aan hun export dat het alleen maar gunstig voor ze is om niet méér te gaan produceren. Olie en gas dat in de grond blijft is straks nóg meer waard.

Oliemaatschappijen: willen wel meer produceren maar kunnen niet omdat de écht lucratieve olievelden in handen zijn van buitenlandse regeringen. Zie het vorige punt.

Verbruikslanden: In veel grote verbruikslanden (China, India) wordt energie gesubsidieerd en is er geen prijsprikkel tot consuminderen.

Automobilisten: zijn zo dom om te blijven rijden, geeft niet hoeveel brandstof kost want de baas betaalt. Leve het tankpasje. De hele situatie leidt uiteindelijk tot wat de econoom 'vraagdestructie' noemt: olieproducten worden eenvoudigweg zó duur dat mensen gaan afhaken. Dit begint bij de armsten onder ons. Zodra vraagdestructie is aangekomen bij de middenverdiender neemt de vraag sterk af en gaat de olieprijs de afgrond in. De hamvraag voor iedere speculant: welke olieprijs is het tuimelpunt. Zo lang de mensheid olie verbruikt is de oliebusiness erg cyclisch geweest: boom wisselde bust af. Dat we nu een superboom meemaken is evident. Uw redactie is erg blij dat er zonnepanelen op het dak liggen, als schild tegen de boom. ⚙

Gigablunderende ZPV!

De redactie van de PttP kreeg een e-mail van een lid dat bekend staat als kritisch observant van het wereldje van DE, maar die nu écht door het lint ging. Waar ging het om: in de laatste PttP beweerde de redactie dat in Duitsland 14,2% van alle energie duurzaam wordt opgewekt. Dat is dus niet zo. Gevolg deze reactie: "Ik verwacht dit soort gigablunders wel van de eikels van EZ (en menig Tweede Kamerlid, wat niets snapt van energie, ons aller Balkje maakte tijdens een interview met zijn "9% duurzame energie in 2010"...), maar ik verwacht deze beslist niet van de ZPV. Of het moet een vertaalfout zijn van het geciteerde artikel van renewableenergyworld.com, maar dan nog is die fout onvergeeflijk.

Wat is dan wel die blunder? Het gaat niet om 14,2 % duurzame energie in Duitsland. Onze spitsenreiter heeft vorig jaar de (ook zeer respectabele en bewonderenswaardige) grens van "slechts" 14,2% duurzame elektriciteit behaald, voor een aanzienlijk deel het gevolg van de stabiele en superieure EEG wetgeving die al die jaren sinds 2000 onveranderd en uitsluitend duurzame elektriciteit [via vastliggende feed-in vergoedingen] stimuleert. Daarnaast staat een compleet Erneuerbares Wärme Gesetz in de steigers die alle duurzaam opgewekte warmte gaat stimuleren op vergelijkbare wijze (invoeden op "het net" is vaak niet mogelijk, dus anders te ondersteunen), en die als het doorgaat wederom volledig buiten de Staatsbegroting om gefinancierd gaat worden, ditmaal uit de opbrengsten van de verkoop van CO2-emissierechten. Duurzame elektriciteit (onder het EEG vallend) wordt, zoals jullie zouden moeten weten, uit een zogenaamde opslag bij alle elektra consumenten gefinancierd [ook kleine bedrijfsleven, maar ex-elektrazuipers die als strategisch voor Duitsland gelden], door de netbeheerders geïnd, terwijl ook de feed-in van alle duurzame elektra (dus niet alleen zonnestroom) door diezelfde netbeheerders na "ausgleich" tussen de netbeheerders (900 zijn er in Duitsland...) onderling wordt uitbetaald.

Aldus ons briesende lid. We hopen dat hij is uitgeraasd. ⚙

Mopperen over de SDE regeling

Een van onze leden schoot het in het verkeerde keelgat bij het lezen van de SDE regeling met al haar fantastische regeltjes, beperkingen, bureaucratie, formuliereninvullerij, onbenuiligheid en openingen voor grijpgrage netbeheerders en andere mee-eters. De naam van ons ZPV-lid houden we anoniem; de redactie heeft de correspondentie (2 brieven) samengevoegd.

Aan: Senter-Novem

Net over de (Duitse) grens zie je tienduizenden m² zonnepanelen op boerderijen, schuren en burgerdaken liggen welke in kader van het EEG-contract zijn aangeschaft! Nog afgezien van de vele tientallen windmolens onder dezelfde paraplu. Deze constructie is budgetneutraal en kan in Nederland zonder problemen worden gekopieerd. Ik heb contact gehad met een potentiële Duitse leverancier voor eventuele uitbreiding. Het ware wijs dat men in Nederland terugkomt op de huidige regeling; beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!!

In 1999 heb ik onder de paraplu van het Solarisproject een 6-tal PV panelen aangeschaft die ik dacht via de nieuwe SDE regeling uit te breiden. Ik zie hier om een aantal redenen van af. De aan de SDE verbonden bureaucratische regelgeving is door een gemiddelde Nederlander nauwelijks te begrijpen. Als extra hobbel moet je een nieuwe meter aanschaffen met bijbehorende meterhuur, je aanmelden als "producent", ook nog eens elk jaar betalen voor lidmaatschap als "producent", én betalen voor extra meteropname voor twee telwerken.

Mijn aanvankelijk enthousiasme is in deernis omgeslagen. Je moet veel betalen voor je mogelijk op termijn iets terugkrijgt. Sowieso is

de aanmeldingsprocedure compleet een lachertje met alle formulieren welke daar bij horen.

Kent u het sprookje van de rijstebrijberg? Als je je door de berg heen hebt gegeten ben je in luilekkerland, doch als je je in de SDE begeeft en je door de berg van de aanvraagformulieren graaft, kom je in ellendeland! Overdrachtelijk dus dat er voor de oplossing van een probleem veel hindernissen zijn. Mag ik u een van de hindernissen toelichten, want: Of je in de toekomst (na 2008) dezelfde vergoeding krijgt is ongewis. Stel dat de kWh-prijs over 10 jaar € 1.- is (gezien de trend van de laatste 10 jaar van + 7%/jaar), dan zou je over 10 jaar mogelijk moeten bijbetalen!!

De SDE is een krankjorumme bureaucratische regeling waarvan de grote commerciële bedrijven met de revenuen gaan strijken en de kleine "producent" het nakijken geeft.

De regeling lijkt wel zeer sterk beïnvloed door de grote elektriciteitsproducenten en deze hebben behoorlijk in Den Haag gelobbyd. Vindt u het vreemd dat de gemiddelde burger hier niet intrapt?

U stelt dat rond 2020 de opwekkosten van zonnestroom vrijwel gelijk zullen zijn met die bij bestaande elektriciteits-opwekkers. Zelf heb ik in '99 een aantal PV panelen gekocht en destijds een terugverdientijd van 23 jaar van 23 jaar berekend; e.e.a. met rekening te houden van renteverlies, afschrijving, enz. Met deze panelen genereer ik 8% (!) van m'n verbruik. Dit is een praktijk van 9 jaar; u rekent denk ik, alleen maar theoretisch.

Nu de prijzen ongeveer zijn verdubbeld zal deze ca. 13 jaar zijn.

Met vriendelijke groet, lid ZPV ☺

Nieuwe elektrische bestelauto: de 'QUICC!'

Kent u ze nog, de loodzware, trage elektrische stadsbestellers van het merk Spijkstaal? Afgelopen jaren zijn ze langzaam en even geruisloos als hun elektrische tractie uit het straatbeeld verdwenen. Goed nieuws! De milieuvriendelijke bestelwagen is weer terug, en wel in een heel modern en strak jasje. Het Nederlandse bedrijf DuraCar presenteerde onlangs op het Cleantech Forum in Brussel een volledig elektrisch aangedreven bestelwagen, de 'QUICC!' Dit bestelautootje voor stadsbestelverkeer is ontwikkeld door integrale toepassing van een set baanbrekende automobieltechnologieën. De fabrikant heeft de voornaamste barrières weggenomen die elektrische bestelauto's in het verleden tot een treurige belofte degradeerden.

De QUICC! heeft een grote actieradius, laag gewicht, extreem lage operationele kosten en een zeer betrouwbare performance. Hiervoor is de QUICC! uitgerust met een lithium ijzerfosfaat accupakket welke een topsnelheid van 120 km/u en een actieradius van tenminste 150 km garandeert, daar waar een gemiddeld bestelauto voor stadsverkeer dagelijks zo'n 50 km aflegt.

Constructief is de QUICC! compleet innovatief. Gebruik van nieuwe thermoplastics zorgt voor een laag gewicht en recyclebare componenten. De fabrikant verwacht dat de nieuwe materialen gaandeweg de thans gangbare composietmaterialen zullen vervangen. De voordelen ten opzichte van met conventionele verbrandingsmotor uitgeruste voertuigen zijn overduidelijk: een gemiddeld energieverbruik van slechts € 1 per 100 km, geen eigen CO₂- of fijnstofuitstoot en geluidloos. QUICC! zal zijn officiële wereldpremière beleven tijdens de 2008 Paris Mondial De L'Automobile autoshow die begint op 4 oktober as. ☺

Power to the people

www.zonnestroomproducenten.nl

SDE wegens succes gesloten

(met dank aan Peter Segaar)

In Den Haag heeft men kennelijk niets geleerd van het vernietigende RMNO-rapport 'Zonneklaar' dat in 2005 door Roel in 't Veld aangeboden werd aan de staatssecretaris van Milieu. De allereerste van de reeks aanbevelingen: Beter geen beleid dan een discontinu beleid. Nu is het 2008 en wat zien we: een regeling die 1 maandje loopt en die wegens succes weer dicht moet tot volgend jaar waarop het drama zich ongetwijfeld zal herhalen. Om te huilen. Wipper-de-wipkipbeleid terwijl de klanten tot vier blokken ver in de rij staan om in aanmerking te komen voor subsidie. Wat een beleid! Even de feiten op 1 juni 2008. De SDE is gesloten wegens forse overtekening van de toegezegde budgetten, incl. uitvoering motie Samsom/Atsma. Op 22 mei waren er 7.944 aanvragen zonnestroomsubsidie binnen, goed voor 17,8 MWp (in principe zou er slechts 15 MWp toegezegd "mogen" worden [10 MWp in gepubliceerde Ministeriële Regeling, 5 MWp extra a.g.v. motie Samsom/Atsma]).

Peter Segaar, beter bekend als de drijvende kracht achter www.polderpv.nl rekent op z'n website het volgende voor: 7.944 aanvragen, indien allemaal toegekend, komt neer op $7.944/443 = 18$ nieuwe systemen per Nederlandse gemeente... Leuk begin, maar "daken vol in het hele land"???? Indien allemaal toegekend (groot vraagteken), komt het neer op een "marktgroei" van grofweg 64 procent (uitgaand van de als mogelijk te hoog ingeschatte 50 MWp reeds gerealiseerd in NL). Als we eerlijker rekenen, en de compleet verloren jaren 2004-medio 2008, dus 4 en een half jaar extra inboeken, komt die "marktgroei" in de periode 2004-2008 (5 jaar) nog maar op zo'n 13%/jaar. Dat is veel lager dan de groeicijfers in Duitsland e.a. (30-40% per jaar). Die 17,8 MWp komt neer op een gemiddelde systeemgrootte van

2,24 kWp per aanvraag, te vertalen in een systeem van ongeveer 13 gangbare modules van 175 Wattpiek, of 11 stuks van 200 Wp. CertiQ mag hiervoor [bij toekenning van aanvragen] de komende 15 jaar al minimaal $7.944 \times 16 \times \text{€} 30,- =$ ongeveer 3,8 miljoen Euro aan certificateninkomsten verwachten (als de jaarlijkse contributie tenminste niet wordt verhoogd tussentijds...). Geld wat dus helemaal niet in duurzame kilowatturen gaat zitten (marktwaarde gesubsidieerde kWh in ijkjaar 2008 33 cent komt neer op 11 en een half miljoen niet gerealiseerde zonnestroom kWh opwek, dat is de productie van ruim 900 kilowattpiek [bij 850 kWh/kWp.jaar] aan niet gerealiseerd zonnestroomvermogen in die 15 jaar door totaal onnodige certificaten windhandel, alweer 5% van het totale vermogen van de inmiddels geregistreerde (doch nog niet geaccordeerde!) inzendingen. ☺

Eenmalige en jaarlijkse kosten SDE bij Nuon

De een z'n subsidie is de ander zijn brood, zullen we maar zeggen. De redactie van de ZPV bezoekt regelmatig de Volkskrant-blog getiteld "Ik en m'n CO2 uitstoot" bijgehouden door iemand die zich Lisa noemt (<http://www.volkskrantblog.nl/blog/6082>). Na lang wikken en wegen heeft Lisa zonnepanelen besteld. Hier haar relaas. De datum is 1 juni 2008.

Op ons dak op dit moment alleen nog maar pannen. Afgelopen week hadden de zonnepanelen geplaatst moeten worden, maar helaas is het enkele weken uitgesteld omdat de Kyocera-panelen nog niet binnen zijn.

Wel is er inmiddels een offerte van het meetbedrijf Continuon voor: 1) vervanging van de elektriciteitsmeter door (115,43 euro eenmalig + 29,12 per jaar) zodat saldering kan plaatsvinden, en 2) plaatsing van een productiemeter (87,26 euro eenmalig + 29,12 per jaar) zodat de totale productie aan SenterNovem kan worden doorgegeven voor de SDE-subsidie.

Ook voor de huidige meetdiensten betalen we ook 29,12 per jaar, dus alleen de vervanging van de elektriciteitsmeter geeft geen extra jaarlijkse kosten. Het bedrag verdubbelt wel door de extra productiemeter. Ook het lidmaatschap aan Certiq is nodig voor de SDE-subsidie en dat kost 30 euro per jaar. Voor kleine producenten is 60 euro per jaar aan extra kosten best fors. Als je net boven de ondergrens zit van de SDE-subsidie (vanaf 601 Wattpiek) dan komt je terugverdiendijd daarmee op 19 jaar te liggen. Als je zoals wij een systeem van 2.625 Wattpiek neemt is de terugverdiendijd met SDE-subsidie 15 jaar, en in ons geval, met de extra investeringssubsidie die we eind 2007 al gekregen hebben, zelfs maar 13 jaar. Dus uiteraard nemen we die meerkosten voor lief. Maar leerpunt voor wie nog een SDE-aanvraag gaat doen is: niet klein beginnen en langzaam uitbouwen, maar meteen een zo groot mogelijk systeem op je dak. Dat geeft de beste uitgangspunten voor de SDE-subsidie. ☺

Kan de 'slimme meter' klimaatneutraal?

Onlangs publiceerde EnergieNed in het kader van Europese aanbesteding de eisen waaraan de toekomstige "slimme meter" moet voldoen (EBIN Smart Meter Requirements Tender, code 313188, zie www.energiened.nl). Men wil deze meter verplicht invoeren bij alle huishoudens. De meter mag o.a. niet meer dan 2W stroom verbruiken bij meetgebruik, en niet meer dan 4W bij communicatie. Twee watt lijkt heel weinig, maar het geniepige is dat dit vermogen de hele dag nodig is want een elektriciteitsmeter draait nu eenmaal 24 uur per dag. Niets aan te doen. Bij een apparaat heet dat 'sluipverbruik'. Wat betekent zo'n sluipverbruikende meter voor mens, maatschappij en milieu?

Rekent u mee:

- per huishouden:

2 watt x 24 uur x 365 dagen = 17,52 kilowattuur. Kosten per jaar (23 cent per kWh) = 4,03 euro.

- voor ons land:

In Nederland zijn 7 miljoen huishoudens (CBS, 2003), en die hebben allemaal een elektriciteitsmeter: 7 miljoen x 2 watt x 24 uur x 365 dagen = 122,64 miljoen kilowattuur. Kosten voor alle consumenten bij elkaar en per jaar bij gelijkblijvende elektriciteitsprijs: 28,2 miljoen euro.

- voor milieu en klimaat

Bij het genereren van 1 kilowattuur stroom stoot een kolenge-stookte elektriciteitscentrale 900 gram CO₂ uit. Omdat dezelfde bedrijven die de slimme meter willen invoeren ook kolencentrales willen bouwen, is het logisch dit getal te nemen. 122,64 miljoen kilowattuur van 900 gram produceert per jaar 110,375 miljoen kilogram CO₂ die in de atmosfeer wordt geblazen.

Kunnen we zoiets maatschappelijk acceptabel noemen? Schepen we de afnemers hiermee verplicht op? Bovenstaande berekening is alleen de uitstoot en kosten van het consumentengedeelte, dus exclusief het energieverbruik en de uitstoot veroorzaakt door data-centers en servers van de netbeheerders. Men zou op z'n minst verwachten dat de operatie 'slimme meter' CO₂ neutraal wordt uitgevoerd. Laten we dat eens doen. Men zou een bos aan kunnen planten, maar die bomen worden eens gekapt en dan komt de vastgelegde CO₂ vrij. Dat is op termijn niet klimaatneutraal. Een maatschappelijk verantwoord handelend energiebedrijf werkt klimaatneutraal. Men compenseert bijvoorbeeld door ieder huishouden precies zoveel zonnecellen te geven dat het stroomverbruik door de slimme meter op jaarbasis wordt gecompenseerd. Hoeveel zonnecellen moeten dat zijn? Rekent u mee.

1 zonnepaneel van 100 Wp levert per jaar 80 kWh op. De slimme meter verbruikt 17,52 kWh per jaar, dus er is per huishouden 21,9 Wp aan zonnepaneel nodig.

We nodigen de minister van Economische Zaken vriendelijk uit over de suggestie na te denken om de energiebedrijven te verplichten om bij de invoering van de slimme meter per huishouden een zonnestroomsysteem ter beschikking te stellen: een zonnepaneel van 21,9 Wp plus een omvormer. Nu is 1 klein zonnepaneeltje per huishouden tamelijk onpraktisch, en een efficiëntere oplossing zou kunnen zijn om de energiebedrijven te verplichten om ter compensatie van die 122,64 miljoen kilowattuur sluipstroom eenzelfde hoeveelheid per jaar aantoonbaar duurzaam en klimaatneutraal op te wekken, bijvoorbeeld met windturbines (16 molens elk 3 MW) of met een zonnestroompark van 152,5 MWp.

Indien de energiebedrijven bezwaar zouden maken vanwege de extra kosten, dan kan de minister ze wijzen op de maatschappelijke kosten die klimaatverandering met zich meebrengt van het ongebreideld uitstoten, jaar in jaar uit, van 110,375 miljoen kilogram CO₂. Het is onverteerbaar om daarmee klakkeloos de maatschappij op te zadelen en het nog verplicht te stellen ook! En dat de huidige elektriciteitsmeters ook [al] stroom verbruiken is een smoes: de praktijk om de huishoudens op te zadelen met verplichte klimaatbedervende stroomconsumptie is dus al jaren de praktijk waar we hoognodig van af moeten!

De ZPV heeft de ministers van Milieu VROM en van Economische Zaken op 1 juni 2008 gesuggereerd om de energiebedrijven te verplichten om de hele slimme-meteroperatie klimaatneutraal uit te voeren: óf een 152,5 MWp zonnecentrale ergens in ons land, óf 16 windturbines van elk 3 MW.

Noot van de redactie:

Eén gemiddeld datacenter jaagt er per jaar zo'n slordige 8 miljoen euro aan elektriciteit doorheen, globaal is dit zo'n 60 miljoen kWh. Minder dan de helft van de verbruikte energie komt terecht bij de server. Tweederde wordt opgeslokt door noodstroomvoorziening, airconditioning en verlichting. En dan hebben we het over één gemiddeld datacenter, waarvan de redactie twijfelt of de capaciteit toereikend is voor de data van zoveel meters. De 122 miljoen kWh sluipverbruik kan dus makkelijk verdubbeld worden!!!! ☺

Blog Diederik Samson betreffende slimme meters

Soms sluipen onderwerpen met mogelijk enorme gevolgen voor iedereen in Nederland tijdenlang ongemerkt door Den Haag, om dan ineens op te spelen. De invoering van een nieuwe elektriciteitsmeter voor alle huishoudens is zo'n voorbeeld. Vandaag was het debat over dit ogenschijnlijk doodsaai, maar in werkelijkheid best aardige onderwerp. Een slimme meter kan ons helpen energie te besparen en maakt allerlei futuristische opties mogelijk, zoals elektrische auto's en verwarmingsketels die ook stroom maken. Hieronder mijn bijdrage aan dat debat.

Voorzitter, er ligt een dikke 300 pagina's wetgeving voor vandaag en het is verleidelijk om ons meteen te verliezen in de consolidatiecriteria, metrologievereisten en NTA-codes. Maar misschien is het goed om ons – voordat we dat doen – eerst eens te bedenken waar we het in essentie vandaag over hebben. Laat ik u – om dat te illustreren – een beeld schetsen van vandaag over 17 jaar; over hoe de energiehuishouding van een willekeurige wijk in Nederland eruit ziet in 2025. 26 mei, van het jaar 2025 – toevallig is dat ook een maandag, ik heb het even nagerekend. De zon schijnt, het is een uur of 10 en de wijk ligt er stralend bij. In het oude gedeelte snorren de microwarmtekrachtketels om het warme water aan te vullen dat die ochtend bij het douchen is gebruikt. Er zijn maar weinigen thuis dus de daarbij geproduceerde elektriciteit wordt geleverd aan het net, tegen gunstig dagtarief dat op dat moment geldt en dat de bewoners op hun rekening kunnen bijschrijven. Her en der staan plugin-hybride auto's in de wijk op te laden. De bewoners hebben hun meters zo ingesteld dat de auto's beginnen op te laden op het moment dat de zonnepanelen die op ongeveer de helft van alle huizen ligt beginnen met leveren, zo rond een uur of 10 dus. Dat levert voor de netbalans voordelen op en wordt dus beloond met een lager tarief voor bijladen als de zon schijnt. In het

nieuwbouwdeel van de wijk zijn geen verwarmingsketels geïnstalleerd. Het beetje warmte dat die goed geïsoleerde huizen nog nodig hebben komt van warmte en koude netten, waarvan de optimale inzet door intelligente metertechnologie op elkaar worden afgestemd. Elektriciteit hebben deze woningen natuurlijk wél nodig. Die komt naast het areaal van zonnepanelen, uit de nieuwste brandstofcelauto's die een aantal bewoners net hebben aangeschaft en die – wanneer ze geparkeerd staan – met hun 50 kW-motor genoeg stroom kunnen leveren voor een hele straat. Het benodigde gas – een mengsel van aardgas, groen gas en waterstof – wordt geleverd vanuit de woning – uiteraard op een tijdstip dat het meest gunstig is – nauwkeurig afgesteld door de gasmeter – en opgeslagen in de gastank; De stroom gaat via de elektriciteitsmeter het net in en wordt meteen afgerekend voor de bewoners. Nooit meer tanken en de auto staat niet meer nutteloos stil, maar staat geld te verdienen. Op nummer 14 staat de koelkast aan de straat. De slimme meter van de familie vd Berg daar toonde onlangs aan dat het stroomverbruik plotseling steeg en gaf een alarm af. Een lekkende compressor bleek de oorzaak en was snel gelokaliseerd. Die nieuwe koelkast is alweer veel zuiniger door de snel voortschrijdende normstelling. Scheelt al snel 300 kWh op jaarbasis, met de energieprijzen van 2025 is dat 150 Euro. Makkelijk verdiend. Hetzelfde gold overigens voor het verkalkte verwarmingselement in de keukenboiler van de familie van Wijk in de Azaliastraat dat nooit was ontdekt als het draadloze display van de energiemeter, dat op hun dressoir staat, niet hardnekkig liet zien dat het elektriciteitsverbruik in de keuken bleef stijgen. Om 12 uur steekt er een wind op. Niets bijzonders natuurlijk, behalve dan voor de bewoners die aan de buitenkant van de stadswijk wonen en noodgedwongen uitkijken op vier reusachtige windmolens van 5 MegaWatt per stuk. Toch is er geen wanklank. De molens kwamen

er zonder protest, dankzij de regeling dat – op het moment dat het waait – de elektriciteitsprijs in de directe omgeving daalt – hun meter is daarbij gekoppeld aan de meteorologische gegevens en zet, nu de prijs laag is, automatisch wasmachines in werking en laadt de auto's bij. . . . Voorzitter, ik kan zo nog wel even doorgaan, maar ik hoop duidelijk te hebben gemaakt waar mijn fractie het vandaag over wil hebben. De toekomst. Een toekomst waarin veel zuiniger wordt omgesprongen met energie en de energievoorziening diverser en vooral duurzamer is. In dat licht beoordelen we ook de voorliggende wetsvoorstellen. Maken de maatregelen die daarin staan ons klaar voor die duurzame toekomst? Natuurlijk, mijn fractie is als altijd gespist op economische voordelen en we juichen over efficiencywinsten waardoor administratieve lasten verminderen en we vinden gebruiksgemak voor consumenten altijd belangrijk, maar onze prioriteit ligt bij de bijdrage die deze wetsvoorstellen leveren aan de toekomst.

Voorzitter, dat brengt mij meteen bij de hoofdconclusie van mijn fractie. Die bijdrage zou groter kunnen zijn. Het toekomstbeeld dat ik zo-even schetste komt met de ontwikkelingen die met de voorliggende wetswijziging in gang worden gezet, weliswaar dichterbij, maar niet dichtbij genoeg. Namens de PvdA zal ik vandaag dan ook pogen dat gat alsnog te dichten.

En dan beginnen we met het meest belangrijke element. De slimme meter. Het zal u niet zijn ontgaan dat die in mijn inleidende schets van 2025 een nogal prominente rol speelde. En hoewel het allemaal wat frivool klonk definieerde ik daarin precies wat de slimme meter volgens de PvdA allemaal zou moeten kunnen om in 2025. En voor de goed orde. De meters waar we vandaag over praten worden niet vóór 2025 weer vervangen. Het eisenpakket geldt dus voor de meters van vandaag

vervolg van pagina 6

Een greep uit de wensen:

1. Registreren van duurzame energieproductie door diverse bronnen in de woning
2. Een directe gebruikersvriendelijke display die bewoners van handzame informatie voorziet over hun energiegebruik
3. alarmfunctie bij ongebruikelijke veranderingen van energiegebruik in bepaalde delen van huis
4. Realtime meten en afrekenen van gebruik en levering van stroom en gas
5. Programmering van stroomlevering aan onderdelen van het huis, gekoppeld aan diverse externe factoren zoals het weer
6. Communicatie met naburige meters bijvoorbeeld voor effectieve warmte – koude –aanwending

En nu is de hamvraag. Kán deze meter, waarmee we aan de vooravond van een massale uitrol staan, dat allemaal? Daarvoor moeten we niet kijken in het wetsvoorstel; artikel 95la geeft daar geen antwoord op, maar in de laatste versie van de zogenaamde NTA-code. En dan heeft mijn fractie nog wel wat vraagtekens. De huidige meter lijkt vooral slim genoeg om elke 20 minuten met het energiebedrijf te bellen om te vertellen hoeveel stroom en gas de familie van Wijk nu weer aan het verbruiken is. Zo kan de meter volgens de huidige NTA-code niet de bruto productie van duurzame energie installaties, zoals zonnepanelen, vastleggen, maar slechts de netto-levering aan het net. Dat is niet alleen lastig in 2025, maar nú al, vanwege de systematiek van de SDE-regeling die bruto productie stimuleert. Het is eenvoudig te verhelpen door het aantal meters dat op de P2-poort van de meter – sorry voor het tech-

nisch jargon – kan worden aangesloten, uit te breiden.

Uitbreiding is ook nodig om meer met domotica te gaan doen.

Daarmee zorg je ervoor dat een secundaire meter het verbruik van een bepaalde groep apparaten monitort of aanstuurt; een gemiste kans als dat niet mogelijk is.

De display kán wel maar is niet voorgeschreven. De Minister redeneert dat dat niet nodig is, omdat de markt wel met iets komt. Mijn fractie twijfelt of dat niet te gemakkelijk geredeneerd is en overweegt sterk om hem toch standaard voor te schrijven. Daarmee wordt immers bewerkstelligd dat vanaf het begin deze optie voor iedereen beschikbaar is en wordt gestimuleerd dat alle kennis en technologie gebundeld wordt om het best werkende simpele display te ontwikkelen waarmee mensen geholpen kunnen worden met energiebesparing. Ervaringen in buitenland stemmen hoopvol. Kosten kunnen beperkt. Laten we de kans op 15% besparing nou niet laten lopen met de illusie dat de markt dit onmiddellijk oppakt.

Voorzitter. Bovenstaande is géén detaildiscussie over de NTA-code. De intelligentie van de meter is de kurk waar het hele plan voor de uitrol van meters op drijft. Wij willen dat aan de eerder door mij beschreven vereisten wordt voldaan alvorens we met de uitrol beginnen.

Dat brengt me meteen op het eerste artikel waar wij amendering wensen: 95la. Daarin wordt vastgelegd dat het eisenpakket voor de meter ‘bij of krachtens Amvb’ wordt vastgelegd. Mijn fractie vindt dat een dergelijk cruciaal element niet zo ver weggestopt moet zijn in de gedelegeerde wetgeving. ‘Bij amvb’ én met voorhang lijkt ons noodzakelijk. Vandaar dat we het amendement van de heer Hessels op dat punt steunen.

Voorzitter, dan de uitrol zelf. Dat wordt een soort verplichte tsunami van meters, mogelijkerwijs voorafgegaan door wat kleine golfjes die als een soort voorbode daarop vooruitsnellen. Er is veel

discussie geweest over deze uitrol en het verplichtend karakter ervan. Wij zien de voordelen en zelfs de noodzaak van een verplichte uitrol. Mijn inleidende schets toonde al aan dat deze meter een cruciaal element is in het net van de toekomst. Een onvervalst publiek belang. Dat net van de toekomst functioneert niet wanneer de verspreiding ervan wordt overgelaten aan de markt en slechts een deel van de woningen bereikt. De uitrol van het gasnet was indertijd ook niet gelukt als niet gewoon huis na huis was aangesloten.

De vormgeving van deze tsunami is uiteraard wel van belang voor de praktische uitvoerbaarheid van de operatie. Het wetsvoorstel kiest voor de mogelijkheid van prioriteitsplaatsing bij bepaalde vastgelegde groepen en op verzoek. Daarbij valt allereerst op dat de in artikel 26ad beschreven groepen niet de huishoudens omvat die een investering doen in energiebesparing. Het lijkt met dat huizen die zich na een verbouwing hebben opgewaarderd tot label B, sowieso in aanmerking komen voor een prioriteitsplaatsing en moeten worden toegevoegd aan het rijtje. Een slimme meter completeert het verhaal immers. De Minister stelt dat dit wel de bedoeling is, maar in goede bedoelingen zijn al meer plannen gesmoord. Wij zouden het willen vastleggen en overwegen een amendement op dit punt. Dat heeft meteen als voordeel dat de extra vergoeding, zoals vastgelegd in artikel 26ae lid 2 en 3 niet hoeft te worden betaald.

Het lijkt er dan op dat die groepen – zeker met onze aanvulling – al zo omvangrijk zijn dat het eerste jaar of zelfs iets langer uitsluitend prioriteitsplaatsing zal plaatsvinden. Wij achten dat verstandig omdat het ons in staat stelt om na evaluatie een definitief uitrolschema vast te leggen. Wat ons betreft wordt in de in artikel 26ad (en 13d van de gaswet) lid 1 genoemde amvb dán pas een definitieve datum vastgelegd. Laten we voortvarend, maar ook zorgvul-

vervolg pagina 7

dig te werk gaan. Kan de Minister dit toezeggen?

Overigens kan bij een dergelijke uitrol, waarin nog géén hoofdplaatsing plaatsvindt, géén sprake zijn van een extra vergoeding die de netbeheerder vraagt voor prioriteitsplaatsing. Eveneens graag een toezegging van de Minister op dit punt.

Voorzitter, tot slot over de slimme meters nog even de kosten én de privacy. Wat betreft de kosten wordt ons bezworen dat die niet zullen stijgen voor consumenten als gevolg van deze uitrol. Dat lijkt me logisch vanwege het feit dat er enorme voordelen te halen zijn voor de netbeheerder. Toch lijkt me het geen overbodige luxe om dit nog formeel vast te leggen. Liefst in wetgeving, maar toch op zijn minst politiek. Last but not least in het hoofdstuk slimme meters de privacy. Dat is geen sinecure, zoals ook al uit het door mij in de inleiding geschetste beeld bleek. Het energiebedrijf weet straks mogelijkwelks alles van de familie vd Berg en Van Wijk en al die andere 7 miljoen huishoudens. De achterdocht over het misbruik van die gegevens kan niet groot genoeg zijn. Welke garanties zijn er nu precies te geven over het voorkomen van misbruik. Hetzelfde geldt uiteraard voor de afscherming van de op afstand afleesbare apparatuur voor hackers. Is de versleuteling inderdaad goed genoeg. De Minister antwoordt in de nnav dat 'wordt gestreefd naar een beveiliging gelijkwaardig aan betalingsverkeer'. Dat is dus een stuk beter dan de OV-chipkaart, merk ik maar even fijntjes op. Streven naar is niet voldoende. Het dient een noodzakelijke voorwaarde te zijn voordat de uitrol echt aan zijn tsunami begint. Kan de Minister dat toezeggen?

Voorzitter, dan een ander deeltje van het wetsvoorstel dat ons net klaar moet maken voor de toekomst. Artikel 31c, ofwel Amendement Samsom/Hessels, waarin de saldering van teruggeleverde stroom wordt geregeld. Jarenlang leidde dat artikel een kwijnend

bestaan, maar het staat opeens vol in de aandacht vanwege het feit dat dankzij de SDE vele duizenden mensen overgaan tot de aanschaf van zonnepanelen. Zoveel duizenden overigens dat wij daar ongetwijfeld op korte termijn weer over komen te spreken, maar dat terzijde.

Artikel 31c schrijft voor dat afnemers die zelf minder dan 3000 kWh terugleveren, die teruggeleverde stroom mogen salderen met de ingekochte elektriciteit. Dan krijgen ze de facto dus 23 Eurocent voor ál hun zonnestroom. Maar nadat het amendement in de wet was verwerkt gebeurde er iets merkwaardigs: energiebedrijven besloten het artikel zo uit te leggen dat afnemers die 3001 kWh terugleverden opeens helemaal geen enkele kWh meer mochten salderen. Met als bizar gevolg dat mensen hun zonnepaneleninstallatie in september afschakelden om voor dat jaar onder de 3000 te blijven. De Minister schrijft nu dat ze artikel 31c zo wil regelen dat bij productie van 3001 kWh, de eerste 3000 kWh alsnog gesaldeerd worden. Maar de formulering van het artikel laat nog steeds de ruimte voor de oude bizarre interpretatie. Vandaar dat ik – in eendrachtige samenwerking met de heer Hessels wederom – een nieuw amendement Samsom/Hessels heb gemaakt waarin saldering ondubbelzinnig wordt voorgeschreven en de grens en pas-sent naar 5000 kWh wordt getrokken. Daarmee sorteren we voor op grotere PV-systemen en overigens ook andere opties, zoals kleine windturbines en HRe-ketels of brandstofcellen.

Voorzitter, twee andere onderdelen van de wet zijn het leveranciersmodel en het capaciteitstarief.

Wat betreft de essentie van het leveranciersmodel zijn wij dolenthousiast. Één aanspreekpunt voor de rekening en alle andere heisa. Je kunt je zelfs afvragen of er voor de resterende contacten, voor storing en technische zaken aangaande de aansluiting, misschien ook de leverancier kan optreden en zo de netbeheerder ge-

heel onzichtbaar wordt. Dat lijkt logisch, maar uiteindelijk meent mijn fractie dat die netbeheerder ook op gezette tijden – en in de nabije toekomst wellicht juist steeds vaker – bij de familie vd Berg en van Wijk zal aanbellen. Na de splitsing krijgt dit overheidsbedrijf wat ons betreft namelijk een aantal publieke taken die nu – in de marktomgeving – volstrekt verwaarloosd worden. De belangrijkste is wellicht de keuring van de installaties. Recente Koolmonoxidevergiftigingen en ongelukken met gasinstallaties maken maar weer duidelijk hoe belangrijk die periodieke keuringen zijn. Ze zijn vrijwel weggevallen in de liberalisering en de splitsing biedt ons een kans om die weer terug te halen. In het kader van smart-grids zal ook het beheer en de instelling van HRe-ketels of – straks – de voedingstations van plug-in hybrids of brandstofcelauto's, nodig zijn en die kunnen wellicht het beste door de netbeheerder gedaan kunnen worden. Kortom: pogingen om 'het laatste restje netbeheerder uit beeld te houden' zijn op korte termijn aardig, maar op de middellange termijn verschijnt die netbeheerder toch weer prominent in beeld.

Voorzitter, dan het capaciteitstarief. Een omzetting die het risico in zich draagt van forse lastenverschuivingen, bijvoorbeeld van continuverbruikers naar grote incidentele verbruikers. Of – door de belastingsystematiek – van verblijfsfunctieverbruikers naar niet verblijfsfunctieverbruikers. Mijn fractie heeft na de uitgebreide consultatie en vragenronde niet het idee dat daar dingen ernstig misgaan. Er is veel energie gestoken in het verzinnen van listen om al te grote klappen op te vangen.

Wij kijken wél met argusogen naar de besparingsprikkel. We zijn blij dat de suggestie die in het begin van het traject is gedaan om die prikkel die verdwijnt door het capaciteitstarief weer terug te brengen via de energiebelastingssystematiek: een hoger marginaal tarief, gecombineerd met een hogere vaste teruggaaf.

vervolg pagina 8

Geïnspireerd door deze truc, is natuurlijk de voor de hand liggende vraag: kan dit niet worden uitgebreid. Hoever kun je nog draaien aan die knop om – lastenneutraal natuurlijk – de besparingsprikkel te vergroten. Volgens ons is er méér mogelijk.

Voorzitter, tot zover het wetsvoorstel ter verbetering van de werking van de elektriciteits- en gasmarkt. We kunnen daarmee over het wetsvoorstel implementatie energieefficiëntie wat korter zijn. Veel artikelen daarin worden immers in één klap overbodig omdat ze overlappen met het eerste wetsvoorstel. Maar wat overblijft is niet onbelangrijk. De mogelijkheid om efficiency-eisen te stellen aan allerlei apparatuur en apparaten. Beetje ingewikkeld is het allemaal wel. De oude WET, leuke naam voor een wet, wordt opgenomen in dit wetsvoorstel, waardoor het een combinatie wordt van een setje algemene voorschriften over energiebesparingsmonitoring en handhaving op macroniveau en een grondslag voor besluiten over eisen aan klein groepje zeer specifieke apparaten. De meeste apparatuur – met name de huishoudelijke – wordt echter al op grond van de ecodesignrichtlijn via een heel andere Nederlandse wet, de wet milieubeheer, genormeerd. Misschien doet de Minister er verstandig aan om nog eens heel helder de ratio van wat gefragmenteerde aanpak uit te leggen, want ik zag ook al amendementen waarin ze hoeveelheid te normeren apparatuur wordt uitgebreid met alle huishoudelijke apparaten en wij steunen dat, mocht dat nodig zijn omdat het nog niet elders is vastgelegd. Maar veel belangrijker dan de gordiaanse knoop van de wetgeving is wat erachter zit: normen voor apparatuur. Daar gaan niet wij, maar Europa over, hoor ik u al bijna zeggen. Mis, daar gaan wij over. Omdat wij onderdeel zijn van Europa. Wij zijn onderdeel van Europa. En wij kunnen op dit punt een relatief groot onderdeel zijn van Europa. Als we erin slagen om het overlegforum en het ecodesign-

signcomité te domineren; te overspoelen met Nederlandse inbreng. Mijn vraag: hoe gaan we dat doen? Kunnen we meer mensen vrijmaken, meer middelen, meer Ministers? Voorzitter, alles wat nodig is om Europese normstelling te versnellen en te verbeteren. Ik hoor bovendien graag welke voorstellen Nederland op dit moment concreet doet in het forum en het comité. Of – iets vooruitlopend op deze informatie - mijn fractie draagt de regering op om met de strengst mogelijke normen te komen. En voordat we nu per strijkijzer of hifi-set een hele discussie starten: er is een zeer goede benchmark. De plannen van de groep Ecos, European Environmental Citizens Organisation for Standardisation bieden zo'n beetje het beste wat er te krijgen is op het gebied van standaarden. De PvdA-fractie gunt de regering uiteraard alle ruimte voor een eigenstandig standpunt, zolang het maar hetzelfde of beter is dan wat deze organisatie ons voorlegt. We mogen op het gebied van normering geen enkele kans laten liggen om besparingen te realiseren. Het is te zot voor woorden dat de Europese koelkastnormering volledig is vastgelopen. De koelkast die door de familie vd Berg aan de straat gezet wordt moet inderdaad worden opgevolgd door een nieuwe die tientallen procenten zuiniger is. En dat geldt voor alle apparaten

Voorzitter, hoog tijd om af te ronden. Deze wetsvoorstellen gaan over het energienet van de toekomst en over de apparaten van de toekomst. Als dat een duurzame toekomst wil zijn, kunnen we in deze wetgeving niet ambitieus genoeg zijn. Mijn fractie wil niet blijven hangen in een slimme meter met een IQ van onder de 100 en met halfzachte efficiëncynormen die de status quo eerder beschrijven dan haar aanjagen. De Meter moet slim zijn en de normen streng. Alleen onder die voorwaarden krijgen de wetsvoorstellen onze steun. ☀

Priussen niet aan te slepen

Toyota kondigde kort geleden trots aan dat de 1 miljoenste Prius uit de fabriek was gerold. Op 1 april 2008 waren er 1.028.000 Priussen afgeleverd aan dealers over de gehele wereld. Met name in Japan, Europa en de Verenigde Staten loopt het storm in de showrooms van Toyota voor deze zuinige en redelijk milieuvriendelijke wagen. Het afgelopen jaar alleen al was goed voor liefst 600.000 verkochte Priussen.

De Prius werd in 1977 in Japan geïntroduceerd. In 2000 waren Europa, Noord-Amerika en de rest van de wereld aan de beurt. Vanaf 2005 worden er ook Priussen geproduceerd in een fabriek in Changchun (China). Men gaat vanaf 2009 proberen in China Priussen aan de man te brengen.

Bij Toyota maakt men het volgende rekensommetje: alle Priussen bij elkaar dragen bij aan CO2 reductie van 4,5 miljoen ton, d.w.z. vergeleken met wat deze auto's zouden hebben uitgestoten als ze met normale motoren waren uitgerust.

De huidige Prius is generatie 2, geïntroduceerd in 2003. In 2007 haalden de Prius type G, S en S "Standard Package" in Japan een verbruik van 29.6 km/l.

Belangrijk voor zonnepaneelbezitters: in 2010 wil men een plug-in hybride Prius uitbrengen, ofwel een Prius met meer accu's die je aan het stopcontact kunt opladen. In Amerika is op dit moment al een bedrijfje actief dat voor 10.000 dollar een 'gewone' Prius ombouwt tot plug-in hybride. ☀

<http://www.toyota.co.jp/en/news/08/0515.html>

Het verschil tussen Abu Dhabi en Exxon

Abu Dhabi, het grootste van de zeven sjeikdommen die gezamenlijk de United Arab Emirates (UAE) vormen, zwemt letterlijk in de olie-opbrengsten. Exxon, de grootste particuliere oliemaatschappij ter wereld, zwemt ook in het geld. Afgelopen jaar haalde deze firma de grootste winst op ooit door een particuliere onderneming ter wereld geboekt. Uit olie-inkomsten. In dit opzicht zijn Abu Dhabi en Exxon gelijk. Het verschil zit hem in duurzaamheid. Abu Dhabi investeert grootschalig in duurzame energie, terwijl de directie van Exxon de woede van een grootaandeelhouder op de hals haalde, in dit geval de Rockefeller Foundation (stichting van de afstammelingen van John D. Rockefeller, de stichter van Esso, de machtige voorloper van Exxon). De bestuurders van Exxon wezen een voorstel af om meer in duurzame energie te gaan investeren.

Exxon zegt dat olie zodanig belangrijk is en voorlopig ook blijft dat het veel profijtelijker is om te blijven zoeken naar en investeren in fossiele brandstoffen dan om zonnepanelen te gaan maken. Maar in Abu Dhabi denken ze daar iets anders over de toekomst. Daar doet men nu al wat Exxon naar de horizon heeft verschoven. De overheidsorganisatie Masdar, verantwoordelijk voor de industriële ontwikkeling van Abu Dhabi heeft plannen gepubliceerd waarin men US\$ 2 miljard gaat investeren in dunne-film PV. Voor Exxon is 2 miljard voldoende om de onderzoeks- en exploratieafdeling een maandje zoet te houden, maar in het wereldje van de zonnestroom is 2 miljard veel geld, erg veel geld. De Rockefeller Foundation zou graag zien dat Exxon een dergelijk programma ging opzetten, ook al is dat voor Exxon-begrippen maar een schijntje.

De plannen van Masdar houden in dat men in 2013 in staat moet zijn om 1 GWp aan dunne-filmpanelen te produceren. Dat is 1.000 MWp ofwel 100 x zoveel zonnepanelen als er in ons land dit jaar

met SDE subsidie worden gefinancierd. In eerste instantie zet men een fabriek op in Erfurt (Duitsland) omdat men daar dicht bij de technologie zit én dicht bij de klanten, want Duitsland is [nog] hét top-investeringsland in de wereld als het om zonne-energie gaat. Later wil men fabrieken neerzetten in de Emiraten zelf. Men voorziet namelijk op termijn een stroomtekort in het sjeikdom door de enorme bouwactiviteiten aldaar. Waarom niet je olie peperduur verkopen aan China en het Westen en intussen je eigen stroom opwekken met gratis zonlicht? Laat die verslaafden in het Westen en het Oosten maar dokken! Men kan overschot aan productie aan het buitenland verkopen. In 2008 is de omzet in de zonnestroommarkt wereldwijd 5 miljard dollar, met een constante groei van 40% per jaar.

Intussen hebben de slimme Abu Dhabiërs al drie kleine dunne-film PV producenten opgekocht. De 'grote jongen' op het dunne-film zonnestroomgebied is de Amerikaanse firma First Solar. Deze onderneming maakt heel veel dunne-filmpanelen die worden gebruikt in Amerikaanse, Duitse en Spaanse zonnestroom-'farms' waar het er op aankomt zoveel mogelijk zonnestroom zo goedkoop mogelijk op te wekken.

Het verschil tussen Exxon en Abu Dhabi is dus dat Exxon met z'n vingers op de lekkere vette roofofbouwbuik zit te trommelen en verder niks doet behalve op een doodlopende weg probeert zoveel mogelijk binnen te halen als mogelijk is, terwijl de mensen in Abu Dhabi kennelijk verder denken dan hun olieputten diep zijn. ⚙

Groene stroom duurder vanaf 2010

Uit de uitwerking van de klimaatplannen die de Europese Commissie vorig jaar presenteerde blijkt dat groene stroom vanaf 2010 mogelijk fors duurder wordt. Een van de nieuwe richtlijnen uit dit klimaatpakket zet het huidige systeem van certificaten voor groene stroom overboord.

Dit houdt in dat de mogelijkheden voor Nederlandse energiebedrijven om buitenlandse certificaten te kopen fors zullen afnemen. Ze moeten dan extra duurzame energie in Nederland opwekken. De groene stroom die Nederlandse energiebedrijven nu aanbieden is afkomstig van andere landen. De energiebedrijven kopen vooral certificaten in Scandinavische landen, waar waterkrachtcentrales duurzame energie leveren. ⚙

Energieneutrale huizen in Amsterdam vanaf 2015

Volgens Het Parool hebben B en W van Amsterdam besloten dat alle woningen en kantoren die vanaf 2015 in Amsterdam worden gebouwd voor de volle honderd procent hun eigen energie kunnen opwekken. Bij de selectieprocedures van de projectontwikkelaars gaat de gemeente veel strenger kijken naar energieprestaties. Vanaf 2010 moet een derde van de nieuwbouwwoningen in Amsterdam al klimaatneutraal worden gebouwd. Nieuwbouwwoningen zullen vanwege de energievriendelijke aanpassingen gemiddeld een kleine elfduizend euro duurder worden, zegt Maarten de Boer van het Klimaatbureau van de gemeente. "Je hebt een hogere hypotheek, maar de energierekening verdwijnt. Dat verdient je dus terug. Zeker omdat de energieprijzen in de toekomst blijven stijgen." Het nieuwbouwhuis anno 2015 zal volgens De Boer niet heel anders ogen. "Je zult er teleurstellend weinig aan zien. Driedubbele ramen en mogelijk zonnepanelen en warmwatercollectoren op het dak." De grootste bespaarders zitten binnen. "Isolatie staat op 1. De isolatiematerialen in de muren worden dikker en er komt driedubbel glas." Ook wordt de warmte van het douchewater en de lucht hergebruikt met warmtewisselaars. ⚙

Kabinet wil energieslurpende bedrijven ontzien

Jarenlang heeft de regering van ons land haar stinkende best gedaan om energie-intensieve bedrijven naar ons land te halen. Hoe meer energieslurpers hoe liever. Gas genoeg, nietwaar? Limburg, Delfzijl, Eemshaven, Rijnmond, Moerdijk, Zeeuws Vlaanderen, Sloegebied, er staat een hele trits energieslurpende bedrijven in ons land. Duurzaamheid? Haha. Nooit niet, zo dacht men in ambtelijke kringen in Den Haag. Dág windindustrie, dág zonnestroomindustrie. Jarenlang hing er een penetrante gaslucht op het Binnenhof. En dat doet het nog steeds, vergis u niet, want is er anno 2008 veel veranderd? Voorbeelden: de micro-WKK en de slimme meter. Op Economische Zaken ging de voorlaatste minister (Brinkhorst) er nog prat op dat hij zoveel energie-intensieve bedrijven naar ons land wist te halen. Verder gaf hij CO₂-emissierechten gewoon gratis weg aan elektriciteitsbedrijven. De vorige minister (Wijn) bevroor met een pennenstreek alle subsidies op duurzame energieopwekking. De minister van het moment is volledig ingepakt door gas- en oliebelangen en praat als een kromme vastgelopen grammofonplaat de bovenbaas van Shell na. De Energienota 2008 kon net zo goed geschreven zijn door de afdeling Public Relations van een oliemaatschappij. Bij een olieprijs van 140 dollar per vat en met het eind van ons nationale aardgas in zicht gaat dat beleid ons land lelijk opbreken. Al eind 2005, toen de olieprijs zoetjes begon te stijgen naar 60 dollar per vat schreef een indrukwekkende kongsi van voorzitters van regionale Kamers van Koophandel in het noorden des lands, werkgeversorganisaties, MKB en bondsbestuurders een brandbrief aan de minister over het gebrek aan een internationaal 'level playing field' en de daarmee dreigende teloorgang van hun energiezuipende industriën - verlies van werkgelegenheid - mits er niet snel een reeks voordeeltjes uit Den Haag zou komen zoals vrijstelling van emissierechten. Nu, anno 2008, is het de beurt aan de Zeeuwen. Ook daar leunt men zwaar op basisin-

dustrie, dus komt heel het eilandengebied in gevaar. Let wel, bij Borssele staat bijvoorbeeld een complete kerncentrale te draaien uitsluitend en alleen om een aluminiumsmelter aan de praat te houden. In Den Haag verdomt men het systematisch om statiegeld op bierblikjes in te voeren. De Zeeuwen hebben handenwrijvend in Den Haag aan de bel getrokken en vinden daar kennelijk een gewillig oor. Op 30 mei 2008 kwam uit Den Haag het bericht dat het kabinet erover denkt om grote bedrijven die voor hun productie erg veel energie verbruiken in de toekomst financieel te steunen. Het kabinet denkt dat dit nodig is omdat de bedrijven door de handel in CO₂-emissierechten en door gestegen energieprijzen anders naar goedkopere landen buiten de EU vertrekken. Minister Van der Hoeven (Economische Zaken) beloofde een aantal grote bedrijven in Nederland dat ze haar best voor hen zal doen in de EU. Ze bepleitte in Brussel de compensatie bij haar EU-collega's, en kreeg naar eigen zeggen al veel steun. "Alle landen hebben hetzelfde probleem." In Nederland zijn weinig regio's zo afhankelijk van energieslurpende bedrijven als Zeeland. Eén op de twaalf Zeeuwen verdient zijn boterham direct of indirect bij een energieslurpend bedrijf zoals Dow Benelux, Zalco (voorheen de aluminiumsmelterij Péchiney Nederland) en Zuid-Chemie. Zeeuwse industriële grootverbruikers betalen een hogere stroomrekening dan veel concurrenten in omringende landen als België, Duitsland en Frankrijk en verder gelegen landen als Rusland en China. Die profiteren van goedkopere energie als witte steenkool en kernenergie. Voor gas betalen Zeeuwse bedrijven ook meer, mede omdat Zeeland ver weg ligt van Groningen. Dat maakt de transportkosten flink duurder.

De hoge energieprijzen zetten vooral de winsten onder druk. Een belangrijk deel van de hogere gas- en stroomprijzen kunnen ze niet aan hun klanten doorberekenen. Ze zouden zich anders uit de

markt prijzen. Tegelijkertijd maken stijgende grondstofprijzen de concurrentiepositie zwakker. Om het hoofd boven water te houden, maakten de energieslurpers hun fabrieken de afgelopen jaren efficiënter. Ook hebben ze het mes gezet in de kosten (onder meer door het ontslaan van personeel). Investeren doen ze nauwelijks meer. *bron: www.duurzaamzeeland.nl*

commentaar van de redactie: Laten gaan. Als bedrijven hun broek niet kunnen ophouden is het *finito*. Dat geldt voor de groenteboer op de hoek net zo goed als voor een aluminiumsmelter. Staatssteun aan noodlijdende bedrijven verlengt de doodstrijd slechts, kapot gaan ze toch. Zie de scheepsbouw, zie de kolenmijnen, zie de textielsector, zie de karton- en papiersector, zie de automobiel-fabricage. Het subsidiëren van dure energie voor bedrijven is niet bepaald liberaal beleid, op z'n slechtst kweek je hiermee Indonesische toestanden. In dat land zijn meerdere keren rellen uitgebroken toen de regering uit arren moede de staatssteun voor brandstof moest verlagen. Heeft men niets geleerd van de fraaie resultaten van heldhaftige staatssteun in de jaren '70 van de vorige eeuw (de "Dutch Disease": steun aan voornoemde ten dode opgeschreven industriën de economie zo'n zware dreun kreeg dat ons land hierdoor een ereplaats in leerboeken Economie veroverde). Zegt u het maar: eigen schuld, dikke bult. We adviseren de minister om niet te zeuren maar eindelijk eens [fiks] statiegeld te gaan heffen op aluminium bierblikjes. Daar help je het milieu mee, niet met het pompen van steeds meer belastinggeld naar ten dode opgeschreven fossiele- of kernenergie verslindende bedrijven. Laat staan om te overwegen meer peperdure kerncentrales te gaan bouwen om de Zeeuwen van goedkope (!) energie te blijven voorzien. Hoe krom is het beleid in Den Haag? ☺

Groen Links wil minimaal 50.000 zonnepanelen in 2008

Minister Van der Hoeven maakte op 23 mei bekend dat de bodem van de subsidiepot voor zonnepanelen was bereikt. In totaal waren sinds de opening van de SDE regeling op 1 april 7.944 aanvragen ingediend. Het beschikbare budget was dus anderhalve maand na de start al met 20% overschreden. GroenLinks kwam met een oproep aan de minister om meer geld ter beschikking te stellen. De partij vindt het onaanvaardbaar dat de subsidie zo snel al op is en startte een actie voor minimaal 50.000 zonnepanelen dit jaar. Men riep iedereen die overweegt zonnepanelen aan te schaffen zich te melden op de site www.zonnepaneel.nu. Samen met de aanmelders wil GroenLinks het kabinet onder druk zetten om bij de Voorjaarsnota snel meer geld beschikbaar te stellen.

Terwijl veel mensen juist popelen om iets goeds te doen voor het milieu, houdt het kabinet de hand op de knip. GroenLinks wil niet dat iemand achter het net vist: hoe meer zonnepanelen hoe beter! De oproep om zich te melden op de site geldt ook voor mensen die al een subsidieaanvraag hebben ingediend. Gezien de overtekening van het budget zal ongeveer één op de vijf huidige aanvragers nee te horen krijgen. Met de aanmeldingen op de site kan GroenLinks het kabinet onder druk zetten om meer geld voor zonnepanelen beschikbaar te stellen. GroenLinks zal bij de Voorjaarsnota voorstellen doen voor een forse verhoging van het budget, zodat nog dit jaar 50.000 huizen zonnepanelen kunnen krijgen.

Het kabinet heeft het ambitieuze doel om in 2020 twintig procent van alle energie duurzaam op te wekken. GroenLinks staat daar helemaal achter. Zonnepanelen zijn één van de weinige vormen van duurzame energie waar mensen zelf thuis voor kunnen kiezen. De subsidie op zonnepanelen is eerder met veel bombarie door het kabinet aangekondigd. Zo meldde minister Cramer in een uitzending

van het programma Nova dat heel Nederland vol zou komen te liggen met zonnepanelen. Uiteindelijk heeft het kabinet maar het schamele bedrag van 3,3 miljoen euro beschikbaar gesteld, net genoeg om 0,1% van alle woningen in Nederland van een zonnepaneel te voorzien. De kloof tussen woord en daad is hier dus wel erg groot. ⚙

(persbericht Wijnand Duyvendak, GroenLinks, Tweede Kamer)

Getalletjes 2007 over zonnestroom

In 2007 groeide het totale in Europa geïnstalleerde zonnestroomvermogen aan van 2.555 tot 4.096 MWp. In 2007 werd er dus liefst 1.541 MWp her en der geplaatst. Per inwoner van Europa lag er eind 2007 een hoeveelheid van 8,5 Wp aan PV panelen ergens op een dak of stond het samen met een heleboel andere Wp-tjes zachtjes te zoemen tussen de olijfbomgaarden in Spanje. Het zal geen verrassing zijn dat van de 1.154 MWp geïnstalleerd vermogen in 2007 het leeuwendeel in Duitsland terecht kwam. Spanje was goede tweede, en Italië verrassende derde.

De installatie-top-10 van afgelopen jaar:

1. Duitsland: 1.103 MWp
2. Spanje: 340 MWp
3. Italië: 50 MWp
4. Portugal: 14 MWp
5. Frankrijk: 12 MWp
6. Verenigd Koninkrijk: 3 MWp
7. Tsjechië: 3 MWp
8. Griekenland: 2 MWp
9. Nederland : 2 MWp
10. België: 2 MWp

Aldus Observ'ER (mogelijk is in België meer geplaatst dan in ons land, maar dat zal een zaak zijn van een wat trage registratie en boekhouderij bij onze Zuiderburen). Als u het aantal Wattlepijks uitdrukt per inwoner, dan ligt het kleine Luxemburg mijnenver voorop met 51 Wp/persoon, dan komen Duitsland (47 Wp/persoon), Spanje (11,74 Wp/persoon), Oostenrijk en Nederland (3 Wp/persoon), Cyprus (2 Wp/persoon), en tot slot Italië en Portugal, ieder met 1 Wp/persoon. De rest van Europa zit lager.

Met de fabricage, transport, installatie en onderhoud waren in Europa 70.000 arbeidsplaatsen gemoeid (waarvan 40.000 in Duitsland). Europa boert ook niet gek met deze business: de omzet ging omhoog van € 5,7 miljard in 2006 naar € 9.2 miljard. ⚙

Niet in trek of trekt de lijn niet door?

Op 14 mei j.l. schreef Marco Wilmer in het webmagazine van het CBS een stukje over zonnestroom onder de kop 'Zonnestroom niet erg in trek in Nederland'. Hij baseerde deze conclusie op de verkoop van zonnestroomsystemen in ons land in de afgelopen 5 jaar. Het stukje kwam ironisch genoeg uit op het moment dat er een run aan de gang was op SDE-subsidie. Inmiddels is de regeling alweer overtekend waardoor we dit jaar 10-15 MWp extra op Nederlandse daken geïnstalleerd zullen zien en het verder mogen vergeten. Maar dat terzijde. Hoe tendentius kan een titel van een artikel zijn? Als je het leest krijg je het idee dat het maar nada is met zonnestroom. Hier is het web-artikel.

Sinds de afschaffing van de subsidie op zonnestroomsystemen in 2003, is de afzet op de Nederlandse markt sterk ingezakt. Ook in 2007 werden er weinig nieuwe systemen bijgeplaatst. Daarentegen hebben de Nederlandse bedrijven die zonnestroomsystemen maken en verkopen, in 2007 goede zaken gedaan. Dit kwam door een stijging van de export.

ZONNESTROOM AFHANKELIJK VAN SUBSIDIES

In 2003 werd de toenmalige subsidieregeling voor zonnestroom-systemen afgeschaft wegens te hoge kosten. Sindsdien werd er in ons land nog ongeveer 1,5 megawatt per jaar afgezet. Dat brengt het totaal geïnstalleerd vermogen eind 2007 op 55 megawatt. Per 1 april 2008 is een nieuwe subsidieregeling voor zonnestroomsystemen in Nederland van start gegaan. In deze regeling is er in 2008 ruimte voor ongeveer 10 megawatt aan systemen.

Duitsland domineert in Europa

Binnen Europa heeft Duitsland met 3 800 megawatt verreweg het grootste opgestelde vermogen aan zonnestroomsystemen. Met 55

megawatt zit Nederland wèl in de top-5 van Europa. Echter ten opzichte van onze Oosterburen is dat weinig.

Per inwoner staat er in Duitsland gemiddeld 47 watt aan zonnepanelen. Voor Nederland is dat 3 watt per inwoner. De sterke positie van zonnestroom in Duitsland is te danken aan aantrekkelijke subsidies.

BIJDRAGE AAN HET TOTALE ELEKTRICITEITSVERBRUIK NOG KLEIN

De bijdrage van zonnestroom aan het totale elektriciteitsverbruik is nog klein. In 2007 was dat in Nederland 0,03 procent. In Duitsland ging het om ongeveer 0,5 procent.

NEDERLANDSE HANDEL EN PRODUCTIE STERK GESTEGEN

Ondanks de kleine afzet in eigen land zijn in 2007 de omzet en werkgelegenheid in de handel en de productie van zonnestroom-systemen in Nederland opnieuw gestegen. De omzet steeg met 50 procent tot 247 miljoen euro. De werkgelegenheid steeg met 70 procent tot bijna 400 arbeidsjaren. Deze stijgingen zijn het gevolg van de toegenomen import en export van zonnepanelen. Ook zijn er meer onderdelen voor zonnepanelen gemaakt en geëxporteerd.

Colofon

Power to the People is een uitgave van de ZPV
Ledental: 750

Opgesteld vermogen: 1.582.116 Wp

Voorzitter: Floris Wouterlood
Penningmeester: Hans Gaarman
p/a Thorbeckestraat 33,
2313 HD Leiden

Secretaris: Vacant
Webmaster: Sebe Kruijer
Hoofdredacteur: Floris Wouterlood
Opmaak: Patrick de Klerk

Redactieteam
Floris Wouterlood (FW)
Jan Huizinga (JH)
Patrick de Klerk (PDK)
Hendrik Gommer (HG)

Oplage juni/juli 2008: 750